

GIÁ BÁN	
BONG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm 5\$00	4\$00
Sáu tháng 2\$50	3\$00
Ba tháng 1\$00	2\$00

Mua báo phải trả tiền trước.
Theo sự mandat giới chủ M. TOÀN
DINH-THIEM - Ai đóng quảng cáo
vào riêng xin thương nghị trước

TIENG-DAN

CHỦ-NHÂN: HUYNH - THUC - KHANG
CÁC-NHÀ-ĐÓNG-QUẢNG-CÁO: TRAN DINH PHUEN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

BAO QUẢN
Đường Hồng-Ba, Huế
Giấy phép số 83
Giấy phép TIENG-DAN - Huế
Hộp thư số 31.

Thực ra thì cái nguyên-thủy diêm và trung-tâm-diêm của chủ-nghĩa dân-tộc phương Tây là một chuyện trong hội đồng thì gọi là hội đồng Nội các, do Thủ tướng làm chủ tịch.

CUỘC CHIẾN-TRANH THẾ GIỚI SAU VÀI

II

Trong bài trước chúng tôi đã bàn đến cuộc chiến tranh Anh-Mỹ và đã biện giải rằng cuộc chiến-tranh ấy không phải là một cuộc chiến-tranh khời-diêm của thế-giới chiến-tranh. Bây giờ chúng tôi lại giải cái vấn-đề thứ hai là: thế-giới chiến-tranh có phải là một cuộc chiến-tranh Liên-Âu - Liên-Mỹ - Liên-Á chăng? Muốn giải đáp cái vấn-đề ấy thì phải xét:

1) Cái tình trạng liên-minh của các nước Âu - châu ra thế nào?

2) Cái tình trạng liên-minh của các nước Mỹ - châu ra thế nào?

3) Cái tình trạng liên-minh của các nước Á-châu ra thế nào?

quyết xong. Người Ý họ cho đất Tuy-ni-di (Tunisie) tuy là thuộc-địa của Pháp nhưng họ bảo là chính của họ (ở tại đất ấy dân số Ý nhiều vài mươi vạn, dân số Pháp chỉ có trên bốn vạn). Và chàng người Ý họ lại muốn hành-trương cái thế lực của họ qua bán đảo Ban-cang nhưng lại góp ngay thế lực của Pháp. Chón nay là cái thung thuộc sung của Âu-châu, Âu-chiến trước đã nổ một lần rồi, không khéo thì sau này lại nổ một lần nữa. Cái kế hoạch của Ý nhờ Anh âm-tự nên cuộc xung-đột Pháp-Ý không sao tránh khỏi. Nam vừa qua hai nước đã gần đánh nhau.

Còn nước Nga thì vừa rồi bị Anh tuyệt giao. Anh với Nga vẫn hai bên đều có thâm thù, vì Anh là một nước đại-tư-bản, đại-đế-quốc, Nga là một nước cộng-sản chủ-nghĩa, nhân-trên-phần-phần để quốc

Từ sau cuộc Âu-chiến cái hiện trạng ngoại-giao của các nước Âu-châu đều thay đổi ra một cuộc diện rất mới. ra đó, chẳng qua là một ngôn xảo trá trong trường quốc-thế vậy thôi; chứ các nước ở Âu-châu họ vẫn ganh nhau tợn lắm, thù nhau dữ lắm. Dù luận thế-giới còn sợ chưa biết cuộc Âu-chiến thứ hai có tránh được không. Nước Đức từ sau khi thua Pháp và các nước đồng-minh, lấy làm xấu hổ tức tức lắm, và lại các đất thuộc-địa, các thị-trường của Đức đều bị xâm lược hết, binh-bị quân-nhũ của Đức cũng bị triệt giũa rất nhiều, nước Đức chỉ hăm hăm chờ cơ hội để ra tay trả cái mối hận ngày xưa. Từ sau khi đã khôi-phục kinh-tế và chánh-trị trong nước rồi thì cái chí trả thù của họ lại càng háng lắm.

cho nên hai bên giết nhau thù nhau; nước Nga đã từng gây sự cho Anh nhiều cuộc bởi rồi thiệt thòi rất lớn; như cuộc tổng-lâm-công ở Anh, cuộc lấy chạy Anh ở Tân, cuộc phản-khang Anh ở cá-đất thuộc-địa, cuộc hạ giũa hòa-hòa Nga để phá giũa hòa-hoa Anh v.v... Vì vậy nên Anh tuyệt-giao với Nga. Cuộc chiến-tranh Anh - Nga cũng khó-tranh được. Lấy cái tình trạng các nước Âu-châu đối với nhau như thế thì cái thuyết liên-kết các nước Âu-châu để đánh với các nước châu khác quyết nhiên là không thực-hiện được, vì không hề đáng Âu-châu vẫn có cái thù không đội trời chung kia mà. Nhật dân có cuộc thế-giới chiến-tranh, họ sẽ thừa cơ chia phần để đánh lẫn nhau vậy. Mà van bất đắc dĩ họ có liên-nhau thì có lẽ chỉ trong một thời kỳ ngắn ngủi để phát khời cuộc chiến-tranh lên rồi sẽ đưa cơ mà trở gáo. Chúng ta không thể nào mà tin cái miệng đạo đức người giao của họ được, địa-kỳ bao nhiêu điều ước rồi cũng chỉ hóa ra một nam gây tội mà thôi.

Vậy chúng tôi kết luận rằng: thế-giới chiến-tranh sau này không phải là cuộc chiến-tranh Liên-Âu - Liên-Mỹ - Liên-Á. Vậy thì cuộc thế-giới chiến-tranh sau này là thế nào? Tại chỗ nào? Tại nước nào? Hai sau sẽ giải đáp.

Còn cuộc Liên-Mỹ chẳng qua là cái nguyên-gian xảo của Hoa-kỳ để gạt các nước Trung-Nam-Mỹ mà đem thế lực chính-trị và kinh-tế của mình mà chiếm cả châu Mỹ.

Chánh phủ Hoa-kỳ vẫn đứng cái chánh-sách xâm-lược các nước Trung-Nam-Mỹ và nhiều khi lại còn thiệp đến nội-chính của các nước ấy nữa (như cuộc loan ở Ni-

caragua), các nước ấy lấy làm tức Hoa-kỳ làm nên họ đều xin vào hội Liệt-quốc Genève để chế-ngự cái thế lực của Hoa-kỳ. Giả đi trong nước họ vẫn thường có cuộc nội-loan, còn ở ngoài đời với châu Âu, châu Á chưa có cái thù hiểm gì. Vậy thì nước Hoa-kỳ cũng khó lòng mà rộ họ làm.

Còn cuộc Liên-Á chiến-tranh thì có cơ thành được, nhưng phải bỏ chủ Nhật ra ngoài mới xong. Khôn một nơi cuộc Liên-Á xướng lên là chính mồm chủ Nhật, thì sự đỗi Nhật ra ngoài vẫn khó lòng làm Nhật từ khi bị Anh lia, Mỹ trục, Úc đuổi, trên thế-giới đứng vào thế cô nên mới giả vờ làm bạn với anh em đồng-chung-lập cuộc Liên-Á để đe dọa Âu-Mỹ một lúc vậy thôi. Chờ thật ra thì Nhật chỉ làm le muốn ăn tươi nuốt sống anh em bá con mình kể những bao giờ kia!! Xem cuộc Liên-Á hội-nghị ở Trường-kỳ (Nagasaki) bao nhiêu vấn-đề thuộc về quyền-

châu, Cao-ly, đại-hiền Tàu đem ra giũa hội-nghị thì đại-hiền Nhật giũa do làm họ hết. Một mai có cuộc thế-giới chiến-tranh, Nhật thừa cơ hội liệt-cường, bắt rồi sẽ áp bách nước Tàu cùng các dân-tộc yếu hèn ở Á-châu phải làm tôi mới cho họ cũng chưa biết chừng. Và cái thủ đoạn ấy họ vẫn đã từng dùng trong khi Âu-chiến năm 1915 bắt Tàu phải ký bản-diễn-ước 21 điều. Chứng-cớ còn đó người Nhật dù có nổi lừn hay ho thì nỗi cũng chẳng ai tin dạn. Chưa bỏ nước Nhật ra ngoài thì vị thế cuộc Liên-Á đã có.

Vậy chúng tôi kết luận rằng: thế-giới chiến-tranh sau này không phải là cuộc chiến-tranh Liên-Âu - Liên-Mỹ - Liên-Á. Vậy thì cuộc thế-giới chiến-tranh sau này là thế nào? Tại chỗ nào? Tại nước nào? Hai sau sẽ giải đáp.

CÁI CHÍNH
Việc nhòm đại-hội-dồng thường-niên HUYNH THÚC KHANG Công ty

Thưa quý ông, tôi giải cho quý ông và bà bạn bè trên đây. Tôi định cho ra một tờ Công ty, nhưng nay tôi lại sợ đến đờ tôi có lẽ được người Hội đồng, không đủ cho ông, nên Công ty để tôi không được làm. Tôi ở đường Paul Bert gần chợ Đông thì mới trước nhà ấy có đại-hội Công ty. Tôi làm để nhòm cho rộng rãi, vậy xin một cái với cô ông, ông ở phố Hàng Bài, số nhà 12, April 1924, nhân ngày 25 tháng nhậm là, từ đó mà đi.

Quản lý Huynh-Thúc-Khang công ty Huynh-Thúc-Khang

VĂN-VĂN

Khỏe bạn cũ.

*Năm xương vùi cát vẫn còn tươi,
Thoát đã hai mươi bốn tháng rồi,
Mấy kiếp anh hùng hỡi chẳng chết,
Tir bề sống núi gọi không rời.
Dầu hăm lăm triệu bơ sừ đất,
Nước bốn ngàn năm quanh què trôi.
Chín suối thử kêu người khuất mặt,
Nhớ nhau còn có bấy nhiêu người.*

II

*Còn nhớ năm xưa ngày bữa nay,
Trời nam bất ngạt bóng sao bay,
Môi đoán con dờ râu không me;
Mấy kẻ đầu xanh khỏe mất thay.
Giọt lệ cầm tình mưa chừa (lạnh);
Hòn bia kỷ niệm đã vùi rây.
Anh hùng đầu mắt hồn chưa mất,
Nổi gót kia ai kể thử hai.*

X. T. T.

Liên-nghâm

*Nón phớt về gấm nước trong lơ;
Cuộc thế xem ngày tháng đợi chờ.
Sương nhuộm các vàng hoa diêm rượi
Nguyệt cười mai trắng tuyết đưa thơ.
Đương lay bóng gió gì thơ thảo;
Quê tựa mình trang chỉ hững hờ.
Chàng dìm lâu canh đêm vac vac,
Ôm đàn tưa phím hoa đường tơ.*

*Đường từ thềm thì nước canh chầy;
Đàn cũ mong sao một chữ này
Lum đó sắc tươi hoa nở mặt;
Vân đôi hình cuốn sóng nhân mây.
Chim cành đã cánh êm sương giọt,
Phụng núi cao mình tránh bụi bay,
Nghiem chính tương sao long bát nguyệt;*

III

*Ái đây tâm sự buổi canh chầy?
Giản dục chỉ chữ chầu nư này.
Mình thế thế thì ai mang nhe,
Mắt đời bao quân tiếng chầu cay.
Ngân ân là oán mây tuôn rập,
Của tay sang một nước chầy đây.
Bất an phong lưu quen thói cũ;
Đông rồi xuân cũng tại giờ đây.*

IV

*Giờ đây ai đã biết hay chưa?
Tâm sự này đem hoa với thơ.
Đành lời trông hiện buồn chán nản;
Cảm thì mượn thù đời, mong chờ.
Nón kia nước no tinh bao nà,
Bát đó nghìn đây quay một tơ.
Đã dựng lam trau thán bầy thơ,
Tha-rung-cay có mặt thì thơ.*

(Con nưa)
D. L. T. G.

VĂN-ĐỀ HIỆN-PHÁP
KHẢO VỀ HIỆN PHÁP HIỆN HÀNH CỦA NƯỚC PHÁP (Tiếp theo)

B. QUYỀN HÀNH-PHÁP

Quyền hành pháp là quyền làm các việc thì hành những gì luật đã cho quyền tập pháp luật tại. Quyền hành pháp thì có qua Tổng thống.

Điều II đạo-hiến-chính-luật ngày 25 tháng 2 năm 1875 định cách hành của Tổng-thống. Hai viên phải bổn như pháp Quốc-hội, do Nghị-trưởng Nguyễn-lão ng-ý viên chủ-tịch, nên sáng một thì Phó-nghị-trưởng thay, có các viên thư-ký Nguyễn-lão ng-ý viên phó-trợ. Bầu Tổng-thống phải lấy đại đa số làm chuẩn.

Muốn ông có Tổng-thống thì không có tư cách gì bỏ hoặc làm,

chỉ có quyền công dân và quyền công-trị là được. Tổng thống bầu lên là 7 năm một hạn, nhưng hết hạn có thể tái cử được luôn.

Trước khi chức Tổng thống mãn hạn, ít ra là một tháng thì hai viên phải họp thành Quốc-hội để bầu người lên thay. Nhưng nếu không có giấy triệu tập thì trước khi mãn hạn 15 ngày hai viên cứ tự ý họp Quốc-hội, không cần đợi sắc lệnh của Tổng thống.

Khi chức Tổng thống thiếu chân bởi chết hoặc một cơ gì khác thì Nghị-trưởng Nguyễn-lão ng-ý viên phải triệu tập Quốc-hội lập tức để bầu người khác lên.

Chức-trách của Tổng-thống. - Chức trách của Tổng thống phần nhiều là hành pháp. Tổng thống có quyền sáng-chế (droit d'initiative) để đề thảo pháp luật hoặc yêu cầu tu chính Hiến-pháp, và quyền công bố pháp luật. Như vậy thì Tổng thống cũng được dự một phần vào quyền lập-pháp, Ngai lại phải xem xét về việc tài hành pháp luật. Tổng thống không có quyền phủ-quyết pháp luật như Quốc-vương các nước quân chủ lập hiến, nhưng trong hầu chưa có bố pháp luật thì ngài có thể yêu cầu Nghị-viện thảo luận lại, mà Nghị-viện không thể từ chối được. Tổng thống giao thiệp với Ng-ý viên bằng những sứ-mệnh, (message) những sứ-mệnh

viện.

Tổng thống có quyền ân xá.

Tổng thống có quyền sử-dụng binh-dội và cảnh sát để giữ gìn an-nhàn và trật-tự, và tài hành pháp luật.

Những quan viên văn võ cũng do Tổng thống bổ dụng cả.

Tổng thống là chức các cơ-quan công vụ, bổ dụng hoặc bãi-chức các Bộ-trưởng. Nhưng thường thì Tổng-thống chỉ chọn một chức Thủ-trưởng rồi giao cho ra tổ chức Nội-các lấy, Tổng thống chỉ phải chuẩn y mà thôi.

Những lễ diên trong nước thì Tổng thống làm chủ tịch cả.

Việc ngoại-giao cũng Tổng thống đứng đầu. Nếu hai viên bằng lòng thì Tổng thống có quyền tuyên-chiến v-1 nước khác.

Tương-thuyết về các điều kiện trong các điều-ước ký với các nước khác cũng Tổng thống chủ-trương, nhưng phải có Nghị-viện thừa-nhận thì điều-ước mới có giá trị.

Tổng thống lại có quyền triệu-tập, đình-hoãn, và lễ-mạc các kỳ hội-nghị của Nghị-viện. Sau hết Tổng thống có thể đồng-ý với Nguyễn-lão ng-ý viên mà giải-tan Thủ-dân-nghị-viện trước khi mãn hạn.

Bổ-trưởng. - Nhưng Tổng thống không phải trực-tiếp xem việc hành-chánh-dân, dưới đây có các Bộ-Quốc-vụ, các quan-ôn-cử, Mỗi một Bộ-Quốc-vụ có một Bộ-trưởng, một hoặc hai Thứ-trưởng, và 1 phòng-vụ ty thuộc của Bộ.

Kể từ có luật-cانون được định-cách bởi Tổng-thống và cách tổ-chức của Bộ-thể nào. Sở-Bộ-trưởng bao-nhiều thì Tổng-thống lấy cơ-thêm-bớt. Ng-ý viên chỉ có quyền kiểm-sát mà thôi.

Các Bộ-trưởng họp lại thành hội-dồng C. Anh-phủ, Chủ-tịch hội-dồng Chánh-phủ thường là người mà Tổng-thống đã giao cho là chức Nội-các Hội-đồng Chánh-phủ không phải là một cái cơ-quan riêng, vì không khi nào hội-dồng Chánh-phủ ng-ý đình-chánh-dân gì. Trong hội-dồng thì các Bộ-trưởng trao-đổi ý-kiến công-nhau rồi xin đ-ý về

phần việc Bộ nào thì Bộ-trưởng ấy giữ-trách-nhiệm. Trừ ra khi nào chức Tổng-thống thiếu-chân thì hội-dồng Chánh-phủ tạm-thời thành một cơ-quan riêng, có thể ban-bố sắc-lệnh và cầm-quyền hành-pháp. Hội-dồng Chánh-phủ họp thì do Tổng-thống làm chủ-tịch. Nếu không có Tổng-thống trong hội-dồng thì gọi là hội-dồng Nội-các, do Thủ-trưởng làm chủ-tịch.

Bộ-trưởng được tiền-lương bằng 80.000 phật-làng một năm, cư-tru do nhà-nước chịu phần-tiền cả. Chức Tổng-thống thì không thể xâm-phạm đến được (trừ ra khi mang tội-phản-quốc thì mới bị truy-vấn), chứ các Bộ-trưởng thì phải chịu Nghị-viện kiểm-sát. Mỗi một sự hành-vi động-tác gì của quyền hành-pháp là Bộ-trưởng phải chịu-trách-nhiệm cả, vì luật ngày 25 tháng 2 năm 1875 định-ràng mỗi một giấy tờ chi của Tổng-thống thì phải có một Bộ-trưởng chuyên-trách ký tên cả.

Về chức-trị phủ-thống thì cả tòa Nội-các phải chịu-trách-nhiệm đối với Ng-ý-viện, nếu một viên, nhất là Thủ-dân-nghị-viện bỏ-phieu-bất-tin-nhiệm thì cả tòa Nội-các phải từ-chức. Nếu việc gì về phần việc riêng một Bộ-trưởng thì chỉ Bộ-trưởng ấy bị-trách-nhiệm, nhưng nếu Thủ-trưởng tuyên-bố-ràng về việc ký cả Nội-các phải liên-đới-trách-nhiệm với Bộ-trưởng ấy thì cả Nội-các phải chịu. Về những diên-hình-sự thì Bộ-trưởng bị Thủ-dân-nghị-viện truy-tố tại Nguyễn-lão ng-ý viên. Về phương-diện-dân-sự thì một việc gì Bộ-trưởng làm trái luật thì cũng phải trả bồi-thương cho nhà-nước hoặc tư-nhân như thường.

Các Bộ-trưởng phải giao-thiếp-mắt-liếp với Nghị-viện. Bộ-trưởng có quyền vào nội-Hội-nghị, không những để trả-lời-đ-ý-đ-ý chất-vấn mà có thể biện-luận một cách-tích-cực nữa.

(Con nưa)
HOA-TRUNG BIÊN DỊCH

TẬP-LOẠI
Phép nuôi gà (Tiếp theo)

Nuôi gà lấy trứng. Nuôi gà lấy trứng thì bao giờ cũng lợi. Trứng gà là một thực phẩm bổ, có đến bao nhiêu cũng không hết. Nhất là về mùa đông bán lại còn được tiền hơn nữa.

Thế như g chỉ những con đẻ nhiều nuôi mới lãi. Phàm con nào đẻ ít phải loại ra, kéo nó ăn thêm vào tiền lời của những con kia. Và chẳng nuôi một con gà đẻ nhiều mấy một con đẻ ít cũng tốn kém như nhau, cho nên cần phải chọn gà tốt mà nuôi.

Chọn những gà đẻ nhiều. - Có ba cách:

1) Trước hết ta hãy xét gà đẻ nó thấy lòng xem con nào thấy lòng xem thì loại đi. Lúc này lòng chính là lúc gà đẻ đẻ. Vậy những con thấy lòng sớm, tức là những con đẻ ít. Ta nên nhớ rằng những con tốt và đẻ nhiều phải thay lòng nhiều, mà càng nhiều lần đẻ càng tốt bấy nhiêu.

2) Hoặc chọn con nào đẻ nhiều thì đánh dấu mà giữ lại.

Gần đến mùa đẻ những gà tốt mà vào mùa tháng to thường đẻ đầu đẻ. Nếu con nào đẻ vào tháng to thì đẻ cho một cái trứng ở tháng to.

Đến tháng 11 con nào đẻ ít thì đẻ thêm họ một con nữa sang mùa phải. Qua tháng chạp, con nào đẻ ít thì lại đẻ thêm cho một cái trứng

PHỤ-NỮ GIÊN-ĐÀN

Đ-QUỐC-DÂN GIÁO-DỤC-HỘI

Fai thơ của bà Mai thị Kim-cúc (Tiếp theo)

Bạn chị em tôi ở xứ Ba-đầu, đất nước hẹp hòi, cái tình thế nội dung vào không được sáng suốt cho bằng các chị em ở trong Nam, ngoài Bắc, lại thêm « giáo - phóng phụ-nữ » cũng chưa được tự do. Điều đó thiết tưởng bà chị cũng đã rõ hiểu chán, là nói ra. Nhưng đã may mà được tai nghe bắt đầu thấy đến, cũng xin biểu chút đồng tình và xin phò bả một vài ý kiến thiết cần, nhờ ơn bà chị chỉ giáo c-o.

Chánh đáng thay là lời bàn của bà chị đã nhắc hẳn rằng : « Nếu người dân bà mà có được một nền giáo dục hoàn toàn như dân ông thời giá trị và ảnh hưởng của người dân bà trong gia đình và xã hội không thua kém dân ông chút nào ». Ôi ! Vì mất cái giáo dục nền tảng cả giá trị ! Điều ấy ai cũng công nhận, mà chị em ta vẫn cùng tự biết lấy cho ta rồi. Bây giờ muốn lên trên vũ đài bình-quyền để làm việc lợi ích cho quốc gia, thời trước phải bước lên bậc thang giáo dục, mà m-ô-ô làm thành bậc thang giáo dục, thời lại cần phải nhờ nhiều tay lặn lội cho quốc gia, vì thế mà đề xướng việc lập hội « Nữ quốc dân giáo-dục » làm một việc hợp thời lắm.

Nhưng ai ngại thay ! em đây đã từng thấy các bạn dân ông nước ta gần đây họ lập ra hội này đảng kia, cái chủ nghĩa không phải là không cao, cái chương trình không phải là không rộng, thế mà nói đến sự kết quả thời trong mười bốn đã gần có bảy tám là thất bại rồi. Xem thế thì sự lập hội ở nước ta là một sự rất khó ; bạn dân ông còn phải chịu khổ dang, huống nữa là tài sự học thiên như bạn dân bà ta : giai đ- người mình còn chưa giàu về mới công đức, còn chưa đủ tư cách làm hội viên vậy. Lúc ban đầu cũng nhờ có nhiều người mà lập thành ra hội, sau rồi cũng bởi vì đồng người mà sinh lòng nghi kỵ lẫn nhau, ganh ghét lẫn nhau, rồi dần dần mà hội phải vỡ.

Những cái gương tay liếp của kẻ trước để lại cho người sau, chị em ta cũng nên xem đó mà lập chí sửa mình. Chẳng lo gì hội chẳng thành lập, cái lo vì hội chẳng lâu sinh tồn. Chẳng lo gì được ít hội-viên, chỉ lo vì hội viên không giỏi. Huống nữa cứ xét trong tình thân hai chữ « giáo-dục » thời tư cách của người hội viên lại càng thêm khó lắm. Em nói ra đây không khỏi thất lễ cũng các bà chị, lại chịu tiếng là nói tai ban rùn. Nhưng sự đời mấy người mà qua phần nhiều là khó khăn, mấy con ngựa hay phần nhiều là có chứng, còn công việc lãnh đạo, là kết quả càng to, thời trở lực càng mạnh. Điều ấy các bà chị cũng đã nghĩ chín, không phải là lời con trẻ b-êu danh, bắt tất phải người quê mùa như em đây mới nói đến nữa. - Và chẳng nước ta chia ra Nam, Trung, Bắc, bà chị, pháp cai trị đều k-ác nhau, thời cái lãnh đạo cũng khác nhau, mà không được đồng một bài đ-ễn thuyết, mà nói với các chị em trong Nam-k-

thì lịch học làm, mà nói với các chị em Trung-kỳ thì không thể thì hành được. Đã hay rằng sự giáo dục phải lấy theo trình độ của đồng bào, nhưng người cùng một hội một thuyết, mà chia ra nhiều giai cấp khác nhau, thì lại là bất tiện.

Kim đây đã xin thủ trước rằng ý kiến hẹp hòi, chỉ có một tâm lòng nhiệt thành mà xin biểu đồng tình cùng các bà chị.

Vì mừng mà trong mà lo, vì lo mà đánh bạo viết bức thư này đề hồi lại ý kiến bà chị, xin bà chị làm ơn trả lời cho em được rõ mấy điều sau đây :

- 1) Cách sắp đặt của hội.
  - 2) Thủ tục hội viên vào hội.
  - 3) Tư cách làm hội-viên (hội sẽ lựa những hạng người tuế nào) ?
  - 4) Những người ở xa mà muốn vào hội thì làm thế nào cho tiện.
- Em muốn hỏi cho biết được, hoặc may em có thể lấy cái sức hèn mọn này mà giúp đùm cho hội, trong muôn ngàn phần có được một vài nào chăng. Xin bà chị sẵn lòng chỉ giáo.
- Than ôi ! Máu mủ ruột rà, con Hồng cháu Lạc ; học đ-um năng đ-ợ, c-đo em đây. Gặp cơn gió M-ợ mưa Âu, nhà họ khô xây một cột ; mong tiện đi Nam về Bắc, rít kia như đ-ợ nhiều chán. Trên mặt địa cầu, xiết kể anh hùng có yếm ; dưới trời Nam Việt, ma ai hào-kh-ệ không rầu !

Nay kính thơ
Thôn phụ :
Mai-Thị-Kim-Cúc Di e m-ợ C-à
Village de La-Hà (Ba-Đầu Annam)

TƯ TƯỞNG MỚI

THÁI ĐỘ CHÚNG TA ĐỐI VỚI VĂN-MINH CẬN-ĐẠI CỦA TÂY-DƯƠNG

(Tiếp theo)

Những người sùng bái văn-minh tinh thần Đông-phương bảo văn minh Tây phương chỉ là trọng sự hưởng thụ về vật-chất nhục-thể mà coi rẻ sự yêu cầu về tâm-linh và tinh-thần, cho nên gọi là văn-minh vật-chất.

« Những thứ nghi luận như thế bao giờ cũng có cái thanh kiến sai lầm là cho tâm-linh với nhục-thể là hai cái xung đột lẫn nhau. Chúng tôi tin hẳn rằng dù văn minh tinh thần cũng tất phải xây dựng ở trên cái nền vật-chất. Nâng cao sự hưởng thụ về vật-chất cho loài người, là công việc của sự tiến bộ và an lạc, về vật-chất cho loài người, những cái đó đều trông về đường cải-phong cho nhân loại về tinh thần mà đi, khiến cho loài người không đến nỗi đem hết cả tinh lực tâm tư phao phí hết vào một sự sống mà thôi, khiến cho họ còn có thể có sự thừa mà làm cho thoải sự yêu cầu về tinh thần của họ. Bắc triết-nhân Đông-phương có câu :

« Ái-mặc dù rồi mới biết vinh-ni-ực, kho-đưa đây rồi mới biết lễ-tiết ».

Đó thật là một câu cách-ngôn rất bình tình và cũng là một điều thường thức rất phổ thông vậy. Ở đời này, điều rất đáng thương là có vô số giống người cứ phải làm việc để hỗ trợ đời sống, mà không được hưởng một chút hạnh phúc con con của đời người, mà lại không sao

tránh khỏi được đời rét. Lại có điều rất đáng thương hơn nữa là các bậc tiền-tri tiên-giác gương mặt trông t-ây vô số giống người đời rồi, không sao tìm được cách để thêm phần hạnh phúc cho họ, lại đem cái « lạc-thiền », « an-mạnh », « tri-lúc », « an-bh-ã », v. v. để làm thuốc thời miên cho họ uống, khiến cho họ đời đời lầm lạc, an-uy minh họ. Ngày xưa bên Tây có câu ngụ ngôn rằng : « Con cày trông thấy quả nho muốn ăn, nhưng nhơ cao quá, không sao ăn được, bèn nói : « Giống nho này chưa làm, tao không thích ăn ». Nho vậy, cây không được ăn nên phải nói nhơ chua. Người ta không được hưởng sự khoái lạc về vật-chất nên phải nói sự hưởng thụ về vật-chất không đáng làm mê, mà bản-tiền là có thể khinh đời. Những điều tự-khi, tự-ủy như thế gây nên cái phong khí lỗi lạc, tưởng cũng không đáng lấy làm lạ vậy. Lại có một hạng người không cần hơn nữa, lại tiến một bước nữa quay ngược hẳn lại, hủy hoại thân thể, chặt tay đứt mắt, nhịn đói nhịn khát, để cầu lấy sự an-uy về tinh thần ở trong vòng tu luyện. Trước cơn tự-khi tự-ủy, sau đến tự-tàn tự-sát, đem cuộc đời sống biến thành cuộc đời chết, ấy đều là đi nhầm một con đường ai : Con đường ấy tức là sự khinh rẻ cái đức-vọng cõi-re của loài người. Đi con đường ấy tức là tự-nguy hại tự-nhiên, trái hẳn tính người, rồi dần dần gây nên cái xã-hội lỗi lạc phân nhiều người không chịu gắng sức làm cho đầy đủ cái đức-vọng cần-bàn của đời người, mà cũng c-áng chịu tiến lên bước nữa để hòng phát triển về tâm-linh và tinh-thần.

« Ấy cái đặc sắc của văn minh Tây-dương tức là thừa nhận hẳn sự hưởng thụ về vật-chất là trọng yếu. Cứ như thế kiến của tôi xem ra thì văn minh Tây-dương xây dựng ở trên « ba cái nền tảng là ba cái quan niệm sau này :

- 1) Mục đích đời người là cầu hạnh phúc.
- 2) Vì thế, nghèo túng là một thứ tội ác.
- 3) Vì thế, yếu đau là một thứ tội ác.

Mượn một câu cổ ngữ của Đông-phương để mà hình-dung thì văn minh Tây phương tức văn minh « lợi dụng hậu-sinh » (1). Bởi vì nghèo túng là một thứ tội ác, cho nên phải khai-phát tài-nguyên, phải ươm-lộ sinh-sản, phải cải lương chế-tạo phải khưếch-trương thương-nghiệp. Bởi vì yếu đau là một thứ tội ác, cho nên phải nghiên cứu y-đ-ợ, phải đề-xương vệ-sinh, phải giáng-cầu thể-đ-ợ, phải phổ-giải các bệnh-truyền-nhiễm, phải cải-tiến giống người. Bởi vì mục đích đời người là cầu hạnh phúc, cho nên cần phải ăn ở cho an-thích, giao-thông cho tiện-lợi, thanh-tối cho sạch-sẽ, nghệ-thuật cho tru-mỹ, xã-hội cho an-toàn, chính-trị cho hạnh-minh. Thứ đem hết thảy công-nghệ, khoa-học, pháp-chế của Tây-dương gần đây mà xem thì có người coi là không ít những cái lợi khi c-ần tranh, thế nhưng chúng ta không thể không công-nhận cái tinh thần lợi-dụng-hậu-sinh là căn-bản của văn minh Tây-dương vậy.

« Vậy thì : cái văn minh lợi-dụng-hậu-sinh đó có thật là coi rẻ sự yêu cầu về tinh-thần chăng ? Có thật là văn minh duy vật chăng ?

« Chúng tôi có thể cả gan tuyên ngôn rằng : « Văn minh Tây-dương tuy không khinh rẻ sự yêu cầu về tinh thần của loài người chút nào. » Chúng tôi lại có thể cả gan tiến lên bước nữa mà nói rằng : « Văn minh Tây-dương lại còn làm cho thoải sự yêu cầu về tâm-linh của loài người bằng mấy văn minh cũ của Đông-phương kia. » Cứ về phương diện đó coi ra, văn minh Tây-dương tuy không phải là duy vật, mà là văn minh lý-thuyết đích (IDÉALE) và tinh thần đích (SPIRITUELLE).

(Còn nữa)
T. S. dich
G. N. D. B.

1) Nghĩa là làm cho nhất đ-ợ được tiện-lợi và cho dân sinh đ-ợ phong-ph-

XO-SO QUỐC-TRAI

Ngày 1er tháng Mars năm 1928 (Lần xo-số thứ năm bốn) Bón số trúng 1.000\$000

35.762 - 65.444 - 102.958 - 111.158 Hai mươi sáu số sau này trúng 800\$ 8.451 - 22.428 - 25.793 - 42.051 - 44.627 - 44.868 - 45.797 - 46.114 - 46.508 - 47.923 - 48.923 - 54.526 - 50.948 - 57.948 - 58.571 - 57.571 - 60.298 - 64.391 - 72.834 - 83.571 - 88.798 - 96.377 - 98.213 - 18.873 - 108.139 - 110.208 - 114.411

Những số trúng 100\$000

113	5 313	9 007	12 280	17 188
230	5 333	9 076	12 334	17 301
357	5 441	9 232	12 452	17 307
425	5 493	9 238	12 453	17 709
905	5 492	9 328	12 649	17 981
1 197	5 493	9 445	12 767	18 048
1 577	5 519	9 512	12 777	18 045
1 953	5 552	9 543	13 110	18 391
2 158	5 580	9 632	13 760	18 473
2 215	5 616	9 700	13 824	19 003
2 263	5 807	9 755	13 983	19 007
2 385	5 939	9 773	14 172	19 057
2 468	5 946	9 815	14 389	19 174
2 665	5 968	9 904	14 410	19 281
2 690	5 979	10 110	14 422	19 286
2 868	6 013	10 187	14 701	19 736
3 028	6 190	10 251	14 788	19 737
3 429	6 591	10 331	14 818	19 771
3 481	7 262	10 557	15 381	20 422
3 494	7 572	10 730	15 614	20 161
3 609	7 579	10 732	15 670	20 299
3 941	7 026	10 748	15 878	20 484
4 333	7 659	10 784	16 120	20 506
4 346	7 689	10 818	16 181	20 517
4 456	7 802	11 126	16 282	20 678
4 556	7 866	11 165	16 390	20 710
4 581	7 885	11 221	16 570	20 964
4 633	8 155	11 310	16 840	21 329
4 698	8 604	11 648	16 954	21 496
4 913	8 608	11 734	17 493	21 616
5 225	8 913	11 962	17 135	21 577

VIỆC THẾ GIỚI

Á ĐÔNG TÀU

Tin báo Tàu

Quân Tây chinh dự vào cuộc b-ợ phạt. - Bộ Trinh-Tiến, Bạch-sùng-Hy Ly-phẩm-Tiền và các tướng ở Hồ-nân, B-ợ bắc đầu liên danh gửi điện đi các nơi, nói là sẽ cùng lòng hợp sức mang quân đi phạt tây phương, theo quân Hà-nam hợp ở đường Kinh-Hán theo quân Hà-nam và Sơn-tây làm cho xong cuộc b-ợ phạt.

Bản di chúc của Tôn-Văn-tiên-sinh. - Vì có nhiều người trong đảng ngờ rằng bản di chúc của Tôn-Văn-tiên-sinh là do Ông-tiêu-Vệ tự ý viết ra, nên ngày 12 Mars làm lễ kỷ-niệm ở Nam-kinh, Vu-hu-Nhiệm có diễn thuyết nói : Bản di chúc ấy do Ngô-trí-Huy, Ly-thạc-Tông, Ông-tiêu-Vệ, Trần-hữu-Nhân, Lý-dại-Chiên nghĩ và do Ngô-trí-Huy thảo ra, chứ di chúc thì đến mấy lần, và do nhiều các đảng viên lao thành hợp lại quyết định, rồi mới giao cho Tôn-phu-nhân đem trình với ông lý, đã ở trên giường bệnh đến mấy hôm, rồi mới ký tên, vậy các đảng viên phải tin trong bản di chúc ấy, mà chớ đem lòng ngờ vực.

T. N. D. B.
Vô tuyến điện

[Tin ngày 25 tháng 3]

Nam-B-ợ chiến tranh. - Các tướng miền Bắc đã hội nghị tại Bắc-kinh để bàn

biện các phương kế đánh Nam-quân. Trước hết, Bắc-quân trả nghị việc đánh đuổi Phòng-ngọc-Tướng ra ngoài địa phận tỉnh Hà-nam và cố chiếm lấy đường xe lửa Trịnh-châu để chống giữ với quân Sơn-tây.

Trong mấy trận đánh vừa rồi, Bắc-quân thắng thế, Quân Tru-l-ợ và Sơn-dông giữ « Ông thế tại Đại-doanh-ph-ợ, đánh lui quân Phòng-ngọc-Tướng.

Nhật với Mãn-châu. - Chánh phủ Nhật đã định đặt ở tòa Tổng-lãnh-sự Nhật ở Phòng-thiên chức Toàn-quyền đại sứ thay thay. Ông Haysaki là nguyên lãnh sự ở Cát-lâm và nguyên đại sứ ở Xiêm-la hiện nay đương nghỉ, sẽ bị cử sang Phòng-thiên.

Thế lực Nga ở Mông-C-ợ. - Báo « Java » đăng tin rằng : Quốc hội Mông-C-ợ hiện nay ở dưới quyền Giám-đ-ợ của Chính-ph-ợ Xô-viết Nga ; có hai Đại-liêu Chính phủ Xô-viết Nga thực sự đứng đầu nước Cộng-hoa Mông-C-ợ. Cuộc tuyển cử nước Cộng-hoa Mông-C-ợ.

NHẬT (Tin ngày 24 tháng 3)
Chính sách thực dân của Nhật. - Các nhà chuyên môn Nhật đương hết sức tr-ợ tư phương sách để thực dân sang nhiều nơi ở Argentine và Brasil (Nam Mỹ) cho dễ dàng.

Đảng chính-hữu và đảng dinh-nghiệp. - Cái dự ước của đảng chính-hữu và đảng dinh-nghiệp liên hiệp với nhau vẫn còn phân vân.

Phụ nữ tham chính. - Có mấy người Nữ-các (B-ợ-trưởng) đề nghị rằng nên cho đàn bà trên 30 tuổi đ-ợ quyền bầu phiếu để cho sự vận đ-ợ của đảng cấp-tiến về sau không an-thuận gì nữa.

AU-MỸ PHÁP (Tin ngày 25 tháng 3)
Ông Poincarre diễn thuyết. - Hôm nay ông Poincarre đến dự tiệc của mấy người Thương-nghi-viên ở chợ ở Bordeaux diễn thuyết nói rằng : « Trước ngày Tổng-tuyển-cử tôi muốn đ-ợ trước tất cả những đồng bào mà báo cáo lại cái ý nhiệm của tôi ». Ông nhắc lại khi đi chức Nội-các thế nào, vì sao đảng xã hội không chịu hợp tác. Ông nói mọi sự khó khăn đều sinh ra bởi cuộc chiến tranh và vì nước Đức ương-ngạnh không chịu bồi thường.

HOA-KỲ (Tin ngày 24 tháng 3)
M-ợ với Áo và Hung. - Bộ Ngoại-giao đã công bố rằng mới thương lượng với Áo-dại-l-ợ và Hung-gia-l-ợ về các kỹ-hiệp ước trong tài-chính giống như hiệp ước Pháp-Mỹ ký mới rồi.

ANH (Tin ngày 24 tháng 3)
Vấn đề nam nữ tuyển cử ở nước Anh. - Hôm 12 Mars có tin ở Luân-đ-ợ rằng : tại hạ nghị-viện nước Anh mới thông qua cái án về quyền tuyển cử của trai gái ngang nhau. Cái án ấy đ-ợ rằng : con gái từ 21 tuổi trở lên, đ-ợ hưởng cái quyền tuyển cử như con trai. Như vậy thì sau này sẽ có con gái có chân tuyển cử sẽ tăng lên 6.260.000 người. Thế là sẽ có người có quyền tuyển cử trong nước Anh, con trai sẽ thấy 12.250.000 người, và con gái sẽ thấy 14.500.000 người.

THỤY-SI (Tin ngày 24, 25 tháng 3)
Vấn đề tài chính. - Ông Littrouff là chủ tịch đại biểu đoàn Xô-viết, đã trình lại ủy hội tòa binh hội Liệt-quốc một bản đề án tài chính mới phân định lại giảm một nửa hoặc 1 phần tư các ngạch lục binh và thủy binh, theo tinh thần các nước mà đ-ợ, còn về trang bị lại cứ giữ lại nguyên cũ, trừ ra sẽ tiết giảm về các sống viên độ mà thôi ; bản đề án ấy lại đ-ợ rằng các phi cơ phải thiết kế phải hủy trong hạn một năm.

NGA (Tin ngày 24 tháng 3)
Công-nghệ. - Ở tỉnh Leningrad mới lập một công ty để dựng một nhà máy chế tạo lửa đ-ợ Nam đ-ợ đ-ợ trở sinh sản đ-ợ 1.500 tấn, rồi có mỗi năm lại sẽ thêm đ-ợ. Đ-ợ có định kết điều ước với một công ty làm lửa của Pháp ở tỉnh Strasbourg, hạn trong 5 năm.

HOA-KỲ (Tin ngày 24 tháng 3)
M-ợ với Áo và Hung. - Bộ Ngoại-giao đã công bố rằng mới thương lượng với Áo-dại-l-ợ và Hung-gia-l-ợ về các kỹ-hiệp ước trong tài-chính giống như hiệp ước Pháp-Mỹ ký mới rồi.

ANH (Theo arrip)

Thuốc SIROP HAYN

Ngọc nặng không thở được HEN

PHARMACIE MONTÈS - HANOI
NHÀ ĐÔNG ĐỒ HÀ GIƯỜNG

Giá là 1.80

HIỆU CON BƯỚM BƯỚM ĐẠI-QUANG ĐAI-DUỐC-PHONG HIỆU CON BƯỚM BƯỚM

Mời lập tiệm ngành tại Phố Hàng-Dương 46, Boulevard TÔNG-Đ-ỢC-PHƯƠNG - CHỢ-LỚN - NAM-KỲ Thượng-Hải Huyết-Trung-Biru (số 39) Thuốc-B-ợ rất tốt

Trên nước thành suy cũng hết đ-ợ... Người ta yêu đ-ợ một thứ gì thì mới cần phải biết đ-ợ... Người ta yêu đ-ợ một thứ gì thì mới cần phải biết đ-ợ...

Thuốc đ-ợ 7 ngày chính mà như... Cho thêm một chứng rất hay như đ-ợ... Cho thêm một chứng rất hay như đ-ợ...

Thương khi con mắt mất... Thương khi con mắt mất... Thương khi con mắt mất...

Đ-ợ mạnh, lại ngày sau đ-ợ con... Đ-ợ mạnh, lại ngày sau đ-ợ con... Đ-ợ mạnh, lại ngày sau đ-ợ con...

binh đ-ợ nổi trên đ-ợ đ-ợ đ-ợ... binh đ-ợ nổi trên đ-ợ đ-ợ đ-ợ... binh đ-ợ nổi trên đ-ợ đ-ợ đ-ợ...

Già đ-ợ nhỏ là... 1\$20... Già đ-ợ nhỏ là... 1\$20... Già đ-ợ nhỏ là... 1\$20...

